

**VECĀKO AMATPERSONU SANĀKSMES
protokols Nr.4**

Rīgā, 2026. gada 6. jūlijā

Norises vieta:

Ārlietu ministrija

Sanāksme sākās plkst. 15.00

Darba kārtība:

1. Valsts valodas centra tulkošanas plānu apstiprināšana: Latvijas Republikas tiesību aktu tulkošanas plāns 2026. gada II pusgadam un starptautisko tiesību aktu tulkošanas plāns 2026. gada III ceturksnim

Ziņo: Valsts valodas centrs

2. Eiropas Komisijas politikas dokumenti par ES tiesību aktu projektiem

2.1. Sistēmā ESVIS-L saskaņoto COM tabulu apstiprināšana (2026. gada 17.-23. nedēļa)

Ziņo: Ārlietu ministrija

3. Par gatavošanos Latvijas prezidentūrai ES Padomē (2028. gada 1. jūlijs – 31. decembris)

Ziņo: Ārlietu ministrija un Latvijas prezidentūras ES Padomē sekretariāts

4. ES paplašināšanās aktualitātes

Ziņo: Ārlietu ministrija

5. Par ES regulējuma vienkāršošanas priekšlikumiem (omnibusi)

Ziņo: Ārlietu ministrija, Ekonomikas ministrija un Finanšu ministrija

6. Par Latvijas Republikas pozīciju ES jautājumos izstrādāšanas, saskaņošanas, apstiprināšanas un aktualizēšanas kārtību

Ziņo: Ārlietu ministrija

7. Dažādi

7.1. Par ES Padomes ceļa un viesnīcu izdevumiem

Ziņo: Ārlietu ministrija

Sēdi vada: Zane Petre, Ārlietu ministrijas vecākā amatpersona ES jautājumos, valsts sekretāra vietniece Eiropas lietās

Sēdes locekļi:

Māra Bondare, Aizsardzības ministrija

Māra Rone, Ekonomikas ministrija

Česlavs Gržibovskis, Finanšu ministrija

Elīna Priedniece, Iekšlietu ministrija

Anita Vahere-Abražune, Izglītības un zinātnes ministrija

Elīna Reihmane, Klimata un enerģētikas ministrija

Sarmīte Catlaka, Kultūras ministrija

Nauris Kozuliņš, Labklājības ministrija

Laima Rituma, Satiksmes ministrija

Kristīne Pommere, Tieslietu ministrija

Līga Timša- Kauliņa, Veselības ministrija

Māris Klismets, Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija

Iveta Baļčūne, Zemkopības ministrija

Andra Voiciša, Valsts kanceleja

Klātesošie:

Ārlietu ministrija: Andžejs Kaševskis, Ieva Cēsniere, Sintija Paura, Roberts Fedosejevs, Irita Ķīse, Solvita Apala, Lelde Ronimoisa, Elīza Beļāuniece; Patrīcija Kradiņa.

Latvijas prezidentūras ES Padomē sekretariāts: Edgars Kiukucāns, Ieva Lapiņa.

Citas iestādes: Iveta Strupkāja, Ekonomikas ministrija; Inga Irbe, Finanšu ministrija; Evita Vaska, Satiksmes ministrija; Evita Stanga, Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija; Ģirts Ostrovskis, Saeimas Eiropas lietu komisija; Dans Jerohovs, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome; Anna Zahare, Valsts valodas centrs; Arta Medne, Latvijas Darba devēju konfederācija.

Z. Petre iepazīstina klātesošos ar VAS darba kārtību un vaicā, vai ir priekšlikumi tās papildināšanai. Priekšlikumu nav.

1. Valsts valodas centra tulkošanas plānu apstiprināšana: Latvijas Republikas tiesību aktu tulkošanas plāns 2026. gada II pusgadam un starptautisko tiesību aktu tulkošanas plāns 2026. gada III ceturksnim

Ziņo: Valsts valodas centrs/ A. Zahare

Ir sagatavots Latvijas Republikas tiesību aktu tulkošanas plāns 2026. gada II pusgadam un starptautisko tiesību aktu tulkošanas saraksts III ceturksnim, tas nosūtīts VAS locekļiem elektroniski. Lūdzu apstiprināt plānu.

Nolemj:

1. Apstiprināt Latvijas Republikas tiesību aktu tulkošanas plānu 2026. gada II pusgadam un starptautisko tiesību aktu tulkošanas plānu 2026. gada III ceturksnim.

2. Eiropas Komisijas politikas dokumenti par ES tiesību aktu projektiem

2.1. Sistēmā ESVIS-L saskaņoto COM tabulu apstiprināšana (2026. gada 17.-23. nedēļa)

Ziņo: ĀM/ Z. Petre

Informē, ka 2026. gada 17.-23. nedēļā saskaņoti 170 priekšlikumi. Kompetenču sadalījuma tabulas saskaņotas elektroniski.

Nolemj:

2.1. Apstiprināt kompetenču sadali par 2026. gada 17.-23. nedēļas tiesību aktu projektiem.

2.2. Nesaskaņotie tiesību akti:

Ziņo: ĀM/ Z. Petre

Izsakās: VARAM/ M. Klismets; EM/ M. Rone

Nav panākta vienošanās par 18. nedēļas C(2026)4225 KOMISIJAS IETEIKUMS par vienota satvara izveidi ES mēroga vecuma verifikācijas tehnoloģijām.

VARAM: Nesaskatām savu atbildību, jo saistīts ar Digitālo servisu aktu un jautājumu neskata VARAM atbildības darba grupās.

EM: EM nepiekrīt uzņemties atbildību šajā jautājumā, jo vecuma noteikšanas rīks ir saistīts ar elektronisko maciņu, par kura izstrādi un uzturēšanu EM nav atbildīgā iestāde.

Nolemj:

2.2. Izslēgt C(2026)4225 Komisijas ieteikums par vienota satvara izveidi ES mēroga vecuma verifikācijas tehnoloģijām no 18. nedēļas COM tabulas. Atbildība tiks noteikta, kad tiks panākta vienošanās starp iesaistītajām ministrijām.

3. Par gatavošanos Latvijas prezidentūrai ES Padomē (2028. gada 1. jūlijs – 31. decembris)

Ziņo: LPESPS/ E. Kiukucāns, ĀM/ Z. Petre; I. Cēsnece

Izsakās: SM: L. Rituma; EM/ M. Rone; KM/ S. Catlaka; ZM/ I. Baļčūne

Aktuālā informācija gatavojoties prezidentūrai

LPESPS: Pēc 2026. gada 26. aprīļa informatīvā ziņojuma pieņemšanas ir paveikti vēl vairāki darbi. Izveidota drošības jautājumu darba grupa, kas līdz 2026. gada rudenim apkopos iestāžu vajadzības un finansējumu drošības pasākumiem. Noslēgts sadarbības memorands starp Ārlietu ministriju, LU, RSU un RTU par atbalstu prezidentūras organizēšanā, kā arī turpinās darbs ar Latvijas Nacionālo

bibliotēku par infrastruktūras pielāgošanu prezidentūras vajadzībām.

Saskaņošanai nodots informatīvais ziņojums par papildu personālu ārvalstīs, panākot vienošanos par personāla vajadzībām PP ES un citās pārstāvniecībās. Vienlaikus turpinās darbs pie prezidentūras apmācību programmas, tostarp e-kursa izstrādes.

Kā nākamie prioritārie uzdevumi noteikti prezidentūras budžeta sagatavošana 2027. gadam, papildu personāla plānošana Rīgā un ārvalstīs, apmācību programmas īstenošana, vizuālās identitātes izstrāde, pasākumu plānošanas vadlīniju sagatavošana un publiskās diplomātijas koncepcijas izstrāde. Nepieciešams aktīvi informēt un iesaistīt nozaru ministrus par prezidentūras sagatavošanas aktualitātēm un viņu lomu prezidentūras laikā.

Ekspertu sekondēšana no Eiropas Komisijas, Padomes Ģenerālsekretariāta un Eiropas Parlamenta

ĀM: Visiem bija iespēja iepazīties ar iepriekš elektroniski izplatīto informāciju par ekspertu sekondēšanu no ES institūcijām. Sākotnējās sarunās 2025. gada rudenī Eiropas Komisija informēja, ka varētu nodrošināt līdz 10 ekspertiem, Padomes Ģenerālsekretariāts – divus un Eiropas Parlaments – divus ekspertus. Ja eksperts ir nodarbināts Briselē, izdevumus segs attiecīgā ES institūcija, savukārt ekspertu sekondēšanas gadījumā uz Rīgu uzturēšanās izmaksas jāsedz attiecīgai nozares ministrijai no sava budžeta. Aicinām izvērtēt arī citas ekspertu piesaistes iespējas, tostarp no dalībvalstīm, kas būtu gatavas segt visus saistītos izdevumus.

Sekondēto ekspertu piesaistes procesu Briselē koordinē Latvijas Pastāvīgā pārstāvniecība ES, balstoties uz nozaru ministriju iesniegtajiem priekšlikumiem. Ekspertu pieprasījumi tiek balstīti uz iepriekš identificētajām vajadzībām, nepieciešamību stiprināt ekspertīzi specifiskās jomās un iespējamiem kandidātiem, kuri izteikuši gatavību sekondēšanai. Pēc pieprasījumu apkopošanas PP ES tos prioritizē, ievērojot ES institūciju noteiktās kvotas, un 2027. gada sākumā iesniedz oficiālos pieprasījumus ES institūcijām. PP ES nodrošina arī sekondēto ekspertu integrēšanu darba vidē un nepieciešamo piekļuvi informācijai.

ES Padomes darba grupu vadīšanas nodošana citai dalībvalstij

Lēmums par darba grupas vai starptautiskas sanāksmes nodošanu citai dalībvalstij jāpieņem koordinēti ar Latvijas Prezidentūras ES Padomē sekretariātu, Ārlietu ministriju un Pastāvīgo pārstāvniecību ES, un tas jāapstiprina COREPER un Padomē. Tam nepieciešams Ministru kabineta lēmums. Nozaru ministrijai sākotnēji jāizvērtē alternatīvas – piesaistīt vietējo ekspertu vai vietnieku, sekondēt ekspertu no citas dalībvalsts vai nodot visu darba grupu citai valstij. Praksē izmanto dažādus modeļus, tostarp darba grupu apmaiņa trio ietvaros, nodošana par atlīdzību vai nodošana bez maksas.

Nozaru ministrijas veic sākotnējo iespēju apzināšanu un informē prezidentūras sagatavošanā iesaistītās institūcijas. Lēmums par darba grupas nodošanu pieņemams tikai pēc finanšu ietekmes izvērtēšanas. Latvijas Prezidentūras ES Padomē sekretariāts apkopo pieprasījumus un vērtē to ietekmi uz prezidentūras budžetu. Vienoššanās ar citām dalībvalstīm var tikt noformētas kā saprašanās memorands, protokols vai vēstuli apmaiņa. To sagatavo un paraksta attiecīgās nozaru ministrijas. Sarunas par iespējamu darba grupu nodošanu jāuzsāk līdz 2027. gada sākumam.

SM: Vai darba grupu nodošanas apstiprināšana MK plānota visām darba grupām kopā vai katra ministrija to dara atsevišķi?

ĀM: Visu informāciju apkopo sekretariāts un sagatavo vienu dokumentu par visām citām dalībvalstīm nododamajām darba grupām.

EM: Kad plānots apstiprināt darba grupu nodošanu, kāds ir laika rāmis?

LPESPS: Jāizvērtē kāds būtu optimāls laika rāmis, precīzāk informēsim septembra VAS.

Grozījumi Diplomātiskā un konsulārā dienesta likumā

ĀM/ I. Cēsne: Tiek virzīti grozījumi Diplomātiskā un konsulārā dienesta likumā, lai nodrošinātu iespēju prezidentūras vajadzībām piemērot izņēmumus specializēto atašeju norīkojumu termiņiem. Grozījumi ir izskatīti Ministru kabinetā un iesniegti Saeimā. Izņēmumi attieksies uz prezidentūras nodrošināšanā iesaistītajiem atašejiem. Par prezidentūras nodrošināšanu tiks uzskatīts arī darbs, kas saistīts ar nākamo prezidentūru sagatavošanu un atbalstu, ņemot vērā prezidentūras budžeta iespējas.

KM: Prezidentūras nodrošināšanai KM būtu nepieciešams šo izņēmumu piemērot jau no 2027. gada janvāra.

ZM: Vai šis izņēmums nozīmētu jaunu pilnu termiņu?

ĀM/ I. Cēsniece: Tas ir izņēmums tikai uz prezidentūras laiku, nevis atkārtots pilns rotācijas termiņš. Visiem diplomātiskā un konsulārā dienesta darbiniekiem, tostarp specializētajiem atašējiem, vienlīdzīgi piemērojami rotācijas principi.

Nolemj:

3. Pieņemts zināšanai Ārlietu ministrijas un Latvijas prezidentūras ES Padomē sekretariāta sniegto informāciju un VAS dalībnieku sniegtos komentārus.

4. ES paplašināšanās aktualitātes

Ziņo: ĀM/ Z. Petre

ĀM: Jūnijā tika atvērts pirmais pievienošanās sarunu klasteris ar Ukrainu un Moldovu, un šobrīd pievienošanās sarunas notiek ar piecām kandidātvalstīm. ES paplašināšanās procesā vērojama jauna dinamika, paralēli sākoties diskusijām par paplašināšanās metodoloģiju un ES darbības pielāgošanu nākotnes paplašināšanai. Sagaidāms, ka paplašināšanās jautājums būs aktuāls arī Latvijas prezidentūras laikā. Diskusiju centrā ir kandidātvalstu pakāpeniska integrācija ES politikās un programmās, kā arī jaunās paaudzes pievienošanās līgumu izstrāde, īpašu uzmanību pievēršot tiesiskuma, reformu noturības un pārejas periodu jautājumiem. Šobrīd dalībvalstis strādā pie pievienošanās līguma projekta Melnkalnei. To plānots izmantot kā paraugu arī citām kandidātvalstīm. Aicinām ministrijas sekot līdzi ekspertu līmeņa diskusijām par papaplašināšanos un savlaicīgi formulēt nostājas par savas kompetences jautājumiem.

Nolemj:

4. Pieņemts zināšanai Ārlietu ministrijas sniegto informāciju.

5. Par ES regulējuma vienkāršošanas priekšlikumiem (omnibusi)

Ziņo: ĀM/ Z. Petre; FM/ Č. Gržibovskis; EM/ I. Strupkāja;

Izsakās: KM/ S. Catlaka

ĀM: Kipras prezidentūras laikā no desmit publicētajām vienkāršošanas pakotnēm sešas ir pilnībā vai provizoriski saskaņotas, viena – daļēji saskaņota. Īrijas prezidentūra turpinās darbu pie atlikušajiem jautājumiem, tostarp par jaunajām vienkāršošanas pakotnēm nodokļu un energoproduktu jomā. Jūlija Vispārējo lietu padomes sanāksmē plānota diskusija par vienkāršošanas procesu. Dalībvalstīm būs iespēja paust viedokli par līdzšinējo progresu un turpmākajām vienkāršošanas prioritātēm. Aicinām ministrijas sekot līdzi vienkāršošanas procesam un sniegt komentārus. 24.jūnijā publicētas divas jaunas vienkāršošanas pakotnes, lūdzam Finanšu ministriju un Ekonomikas ministriju sniegt īsu ieskatu attiecīgi par nodokļu un energoproduktu omnibusi.

FM: Omnibuss XI: nodokļi. Priekšlikumi paredz grozījumus vairākās ES nodokļu direktīvās: 1) Mātes un meitas sabiedrību direktīva (PSD), 2) Procentu un autoratlīdzību direktīva (IRD), 3) Apvienošanās direktīva (MD), 4) Pretizvairīšanās no nodokļu maksāšanas direktīva (ATAD), 5) Nodokļu strīdu risināšanas direktīva (DRMD). Latvija kopumā atbalsta administratīvā sloga mazināšanu, tomēr saskatām vairākus riskus saistībā ar pienākumu vērtēt citu valstu nodokļu režīmus, iespējamu ietekmi uz nodokļu konvencijām un jaunu ieturējuma nodokļa prasību piemērošanu. Būtiskākās bažas saistītas ar Pretizvairīšanās no nodokļu maksāšanas direktīvas (ATAD) izmaiņām – procentu atskaitīšanas ierobežojumu pilnīgu harmonizāciju, kontrolēto ārvalstu uzņēmumu regulējumu un pētniecības un attīstības atbalsta modeli, kas nepietiekami ņem vērā Latvijas uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmas specifiku. Latvija iestājas par elastību, tostarp iespēju saglabāt pašreizējo B modeli kontrolēto ārvalstu uzņēmumu regulējumā un paredzēt izņēmumus Latvijas un Igaunijas UIN sistēmām. Priekšlikumi par uzņēmumu reorganizāciju atvieglošanu un efektīvāku nodokļu strīdu risināšanu vēl tiek vērtēti, un sākotnējā Latvijas nostāja

par tiem vēl nav izstrādāta. Par šo jautājumu plānota koordinācijas sanāksme septembrī, pieaicinot EM un IZM.

KM: Lūdzu KM piesaistīt pie Procentu un autoratlīdzību direktīvas kā līdzatbildīgo iestādi.

EM: Omnibuss XII: energoprodukti. Priekšlikuma mērķis ir mazināt administratīvo slogu, veicināt digitalizāciju un uzlabot energomarķējuma un riepju marķējuma noteikumu piemērošanu. Priekšlikums paredz plašāku EPREL datubāzes izmantošanu, elektronisku informācijas apriti un precizētus pienākumus piegādes ķēdes dalībniekiem. Plānojam izstrādāt pozīciju līdz jūlija beigām, saskaņosim saturiski ar KEM. Vērtējam ietekmi uz ražotājiem un izplatītājiem, pirmšķietami paredzam kā tā nebūs liela. Šis ir pirmais omnibuss, kuram ir veikts ietekmes novērtējums no EK.

Nolemj:

5.1. Pieņemt zināšanai Ārlietu ministrijas, Ekonomikas ministrijas un Finanšu ministrijas sniegto informāciju.

5.2. Atbildību sadalījums ir skaidrs un papildus koordinācija par omnibusu XI: nodokļi un omnibuss XII: energoprodukti šobrīd nav nepieciešama.

6. Par Latvijas Republikas pozīciju ES jautājumos izstrādāšanas, saskaņošanas, apstiprināšanas un aktualizēšanas kārtību

Ziņo: ĀM/ Z. Petre

Izsakās: LDDK/ A. Medne; TM/ K. Pommere

Starpministriju darba grupā izstrādāts jauns MK noteikumu projekts par ES jautājumu koordināciju, kas apvieno līdzšinējos trīs dokumentus vienā regulējumā, vienkāršojot ES koordinācijas procesu un mazinot administratīvo slogu. Projekts formalizē esošo praksi, vienlaikus paredzot elastīgāku pieeju ES nostāju izskatīšanai, lielāku atbildību deleģējot nozaru ministrijām un fokusējot MK un Saeimas iesaisti uz būtiskākajiem jautājumiem. Sagatavotais risinājums veido līdzsvaru starp efektīvu koordināciju un ministriju vajadzībām. MK noteikumu projektu un pavadošos dokumentus plānots tuvākajā laikā virzīt apstiprināšanai TAP.

LDDK: Aicinām nodrošināt savlaicīgākas konsultācijas ar sociālajiem partneriem, ievērot noteiktos saskaņošanas termiņus un apsvērt konsultāciju organizēšanu arī par prezidentūras mandātiem. Rosinām noteikt pienākumu sniegt atgriezenisko saiti par iesniegto priekšlikumu izvērtēšanu, kā arī un papildināt nacionālās pozīcijas ar konkurētspējas, uzņēmējdarbības un administratīvā sloga ietekmes izvērtējumu.

TM: Aicinām neformālai saskaņošanai pirms ievietošanas TAP izsūtīt arī anotāciju.

Nolemj:

6. Pieņemt zināšanai Ārlietu ministrijas sniegto informāciju un VAS locekļu komentārus un atbalstīt Ārlietu ministrijas sagatavoto MK noteikumu projektu un tā virzīšanu TAP.

7. Dažādi

7.1. Par ES Padomes ceļa un viesnīcu izdevumiem

Ziņo: ĀM/ Z. Petre

Septembra VAS plānots sniegt pārskatu par 2026. gada ES Padomes ceļa un viesnīcu izdevumu finansējuma faktisko izlietojumu iestādēs. Aicinām savlaicīgi iesniegt atskaites, lai nodrošinātu aktuālo informāciju par līdzekļu izlietojumu, kas ļautu nepieciešamības gadījumā lemt par finansējuma pārdali no rezerves fonda.

7.1. Pieņemt zināšanai Ārlietu ministrijas sniegto informāciju.

ĀM informē, ka nākamā VAS sanāksme plānota septembra sākumā.

Ārlietu ministrijas valsts sekretāra vietniece Eiropas lietās

Z. Petre

VAS protokols saskaņots elektroniski ESVIS-L sistēmā 2026. gada 17. jūlijā.

Protokolēja L. Ronimoisa, Ārlietu ministrijas Vispārējo un institucionālo lietu nodaļas trešā sekretāre, tel. 67015966